

TÜRK SOLU BUGÜNKÜ KADAR DÖNEK ÇIKARMADI

Türk Solu bugünkü kadar dönek çıkarmadı

30 Aralık Pazar 2018 11:34

Taner Barlas ve Rutkay Aziz, sanatçıların hedef alınmasına tepki gösterdi.

Yılın son günlerinde izleyiciyle buluşan, Taner Barlas'ın kurguladığı, Rutkay Aziz'in yönetmen koltuğunda oturduğu ve her ikisinin de rol aldığı "1984 (Büyük Gözaltı)" 20. yüzyılın en önemli romanlarından birini tiyatro sahnesine taşıyor.

Cumhuriyet'te Emrah Kolukısa'ya konuşan Taner Barlas ve Rutkay Aziz hem oyunu anlattı hem de dikkat çeken açıklamalarda bulundu.

İşte o röportaj...

- George Orwell "1984"ü yazdığı anda aslında o dönemdeki totaliter rejimleri eleştirmek için kaleme almıştı ama ilginç bir şekilde o gündün bu yana hemen her dönemde ve neredeyse dünyanın her coğrafyasında geçerli bir eleştiri oldu. Günümüz Türkiye için de bu geçerli, değil mi?

R.A: Ben her zaman başta AST'de (Ankara Sanat Tiyatrosu) olduğum süre içindeki yaklaşık 40 küsur yıl, ondan sonra da her zaman kurulu düzene karşı muhalefetin bir sanatı ve sanatçısı olmayı seçmişim ve bundan da onur duyuyorum. Bugün sayın Cumhurbaşkanı'nı dinledim, 16 yıllık demokrasi ve özgürlüklerden söz ediyor, bu nasıl demokrasi ve özgürlüktür ki daha üç gün önce Metin'in ve Müjdat'ın başına gelenler... Havaalanındaki işçilerin durumu, talebelerimizin içeride olması ve Tabipler Birliği yöneticilerinin barış istedikleri için yargılanıyor oluşu... Bu nasıl bir demokrasi ve özgürlüktür? Gerçekten muhalefetin sanatı ve sanatçısı, yaşanan gerçeklerle hem ülkesinin hem de dünyanın gerçeklerini sorgulamakla hesabını

sormakla yükümlüdür. Aslında bu oyunu seçmemizin temel nedenlerinden biri de bu. Ha, burada asıl bizim talebimiz çok özen gösterdiğimiz bir şey; tiyatro sahnesi vaaz miting yeri değildir, tiyatroya yapılmalıdır, tiyatronun estetiğiyle sanatıyla, ışığıyla, müziğiyle, aksesuvarıyla, rejisiyle... Bunu becermekle yükümlüydük, kaldı ki becerdiğimizize inanıyorum açıkçası.

T.B: Oyun aslında bir ütopya bir bilimkurgu şeklinde, var olmayan bir ülke ve orada bir faşizm olgusu var ve buna direnmeye çalışan insanlar, ama sonuçta yok olan insanlar var. Romanın sonunda romanın kahramanı Winston, Büyük Birader'e teslim olur, bizim buradaki yorumumuz bu anlamda çok önemli, çünkü bizim düşüncemize göre ne yüreğimizden sevgimizi ne de düşüncemizden özgürlük sevdamızı yok edebilirler. Ne işkenceyle ne de zorbalıkla... Biz oyunun sonunda bunu vurguluyoruz açıkçası, eğer iki kere iki dört eder demek bir özgürlükse biz iki kere iki dört eder ve biz bu özgürlüğü iki kere iki dört eder diye yaşarız diyoruz.

İŞKENCE ZİHİN BOŞALTMAKTIR

R.A: Bir şey var tabii, çok hınzır bir şey o işkence bildiğimiz bir işkence değil. Asıl temel işkence insanın zihnini boşaltmaktır ve onun zihnini istediğin biçimde yeniden biçimlendirmektir. Ve biz birtakım telkinlerle onu yeniden eğitiyoruz, ve içi boşalmış birtakım insanlar yaratıyoruz ki hükmedelim. Onun için de savaş barıştır diyor, cehalet özgürlüktür diyor, Büyük Birader güçtür diyor. Beyin yıkama, asıl tehlike bu.. Yıllar yıllar önce biz "Cumhuriyet" filmini çekerken Savaş Dinçel'le Çankaya'daydık, Süleyman Demirel de Cumhurbaşkanı'ydı, paşalarla filan konuşuyorduk o aralar. Aczimendiler olayı çıkmıştı anımsarsan, çay içmeye gitmiştik paşalara. Savaş sordu paşalara Aczimendilerle ilgili ne düşünüyorsunuz paşam diye, onlar önemli değil dedi. Asıl bu tehlike dedi, bu dediği FETÖ'yü, Fethullah dosyasını gösterdi. Adamlar neden tehlikeliydiler? İnsanı eğittiler, yeniden biçimlendirmek adına bir örgütlenmeye girdiler hem Türkiye'de hem uluslararası alanda. İşte bütün bunların üstüne giden bir yorumla, her türlü baskıya, her türlü faşizan uygulamaya karşı yine de biz özgürlük çılgınlığını atacağız. Sen istediğin kadar faşizan birtakım baskılar kur, demokrasi kültürü, demokrasi savaşı kendisine akacak yol bulur. İncancımız bu.

- Özellikle 60'lı ve 70'li yıllarda politik tiyatro çok canlıydı Türkiye'de. Bugün maalesef bunu göremiyoruz. Çok da ihtiyaç olduğuna şüphe yok oysa ki... Neden böyle sizce?

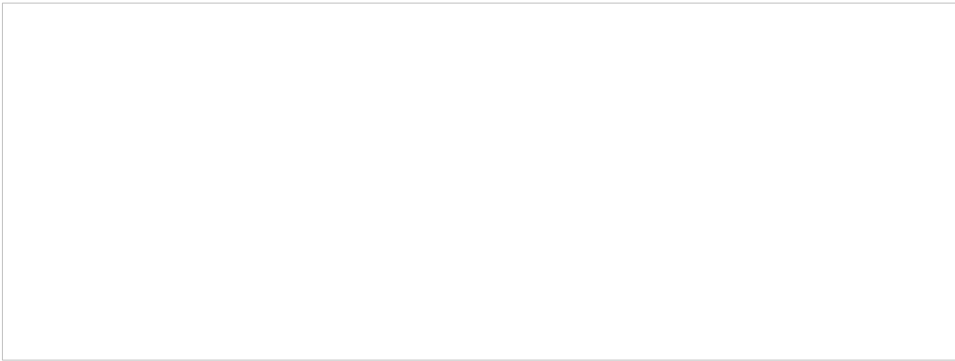
R.A: Ama o 27 Mayıs darbesiyle gelişen 60 Anayasası'nın getirdiği bir şeydi. Aynı anda 42 tiyatro vardı İstanbul'da. Ve o zamanki politik ortam da farklıydı, işçi sınıfının örgütlenmesi, sendikaların gücü, sivil toplum örgütleri ister istemez daha çok politik tiyatro ve politik sinemayı da bir biçimde kamçılardı. Şimdi bunlar biraz gerilerde kaldı gibi, biz kendimizi fazla abartmayalım ama siyasal bir tiyatro yaptığımızı inanıyorum. Genco da bu konuda özen gösteriyor, bu konuda örnek gösterilebilecek bir iki tiyatroyu arkadaşımız var haksızlık etmeyelim ama gerektiği kadar değil, o da var.

TÜRK SOLU KENDİ İÇİNDE BUGÜNKÜ KADAR DÖNEK ÇIKARMADI

T.B: 80 öncesi ve sonrasındaki tiyatroyla günümüz tiyatrosu ve sanatı arasındaki en büyük farklardan biri sanatçıların muhalif duruşunun bir anlamda bölünmesi, parçalanması. Hiçbir zaman, yaşadığımız 12 Eylül'de de, sonrasında da, sanatçılar hiç bu kadar parçalanmamış ve karşı karşıya gelmemişti. Düzenin adamı olmamıştı sanatçı, daima muhalif duruşunu göstermişti, göstermek durumundaydı ama bugün sanatçıların bir kısmının biat ettiğini, maddi çıkarları veya korkuları nedeniyle Büyük Birader'e teslim olduklarını görüyoruz.

R.A: Daha açık ve net söylemek gerekirse 12 Mart'ı yaşadık, 12 Eylül'ü de yaşadık, koalisyon dönemlerini de yaşadık, şimdiyi de yaşıyoruz... Türk solu kendi içinde bugünkü kadar dönek çıkarmadı. Ben tanık olmadım, ama Ruhi Su'yu anmak isterim, ona sormuştum 12 Eylül'den sonra döneklerin gündeme gelmesini, Ruhi Bey ışıklar içinde yatsın "Evladım, bazı insanlar aslında rücu etmek için bazı tarihleri beklerler" dedi. Demek ki onlar da bekliyorlarmış.

Odatv.com

rutkay aziz

taner barlas

arşiv

İletişim

Haber Merkezi: 0 216 449 32 00

Faks: 0 216 449 32 00

Mail: info@odatv.com

İletişim

Künye

Gizlilik Sözleşmesi ve Koşullar

Mobil Uygulamalar

Reklam

Reklam: 0 216 449 32 00

reklam@odatv.com

© 2021, Oda TV. Tüm haklar saklıdır.

ANA SAYFA

YAZARLAR

VİDEO

FOTO GALERİ

ARŞİV

